

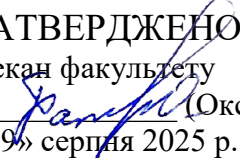
Міністерство освіти і науки України

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти
Кафедра суспільно-гуманітарних наук та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету

 (Оксана ПАЛИЛЮЛЬКО)
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання історичних дисциплін в закладах
вищої освіти

(назва навчальної дисципліни)

Кваліфікація
освітньо-професійна програма

Магістр історії та археології
Історія та археологія

шифр і назва галузі знань

B9 Культура, мистецтво та
гуманітарні науки

шифр і назва спеціальності

B9 Історія та археологія

мова викладання

українська

м. Кам'янець-Подільський
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

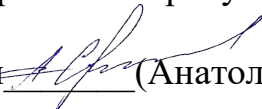
Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Палилюлько Оксана Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
2. Завадська Ірина Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри (Анатолій СКРИПНИК)

«29» серпня 2025 року

Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Комплексна підготовка магістрантів до професійної діяльності у сфері історичної освіти, спрямована на формування їхньої педагогічної майстерності, методичної компетентності та дослідницьких умінь. Вивчення курсу передбачає оволодіння сучасними концепціями й теоретико-методологічними підходами до викладання історичних дисциплін, що дає можливість майбутньому викладачеві не лише транслювати історичні знання, але й формувати у студентів критичне мислення, здатність до інтерпретації історичних подій, розуміння контекстуальних взаємозв'язків та осмисленого застосування отриманих знань у науковій і професійній діяльності.

Дисципліна покликана розкрити закономірності організації навчального процесу у закладах вищої освіти, навчити ефективно добирати методи і форми навчання, враховуючи психологічні особливості студентської аудиторії, виховні й суспільно-ціннісні аспекти історичної освіти. Особливу увагу зосереджено на опануванні навичок розробки навчальних програм і планів занять, створенні навчально-методичного забезпечення, впровадженні активних та інтерактивних методів навчання, використанні інформаційно-комунікаційних технологій, мультимедійних ресурсів, електронних бібліотек, інтерактивних карт та цифрових архівів.

Вивчення дисципліни сприяє розвитку у магістрантів умінь здійснювати педагогічну діяльність на високому науково-методичному рівні, оцінювати ефективність навчальних результатів, застосовувати різні форми контролю знань та організовувати самостійну роботу студентів. Водночас курс формує розуміння сучасних освітніх стандартів, тенденцій розвитку історичної науки та світового досвіду її викладання, що дозволяє інтегрувати українську історичну освіту у міжнародний освітній простір.

Загалом мета дисципліни полягає у створенні цілісної системи підготовки майбутніх викладачів історії до творчої, інноваційної, відповідальної й етично виваженої діяльності у закладах вищої освіти, здатної забезпечити високий рівень навчання та виховання студентської молоді в умовах сучасних викликів і суспільних трансформацій.

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.

	ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. СК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук. СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології. СК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки. СК05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти. СК 06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області. СК 07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах. СК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями. СК 09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології СК 10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

1.1. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень. ПР03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів. ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.
--------------------------------------	--

2.

Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 4
- 1.2. Загальна кількість годин – 120
- 1.3. Кількість модулів – 1
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) – реферат

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна, заочна
- 2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – нормативна

2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – Передумовами для вивчення даної дисципліни є наявність знань, які відповідають рівню вищої освіти бакалавр (тобто знання, здобуті на першому (бакалаврському)).

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль, тема та її короткий зміст

Змістовий модуль 1. Методологічні та організаційні основи викладання історичних дисциплін
Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО. Методика викладання історичних дисциплін як наука і навчальна дисципліна. Історіографія та сучасні тенденції викладання історії у вищій школі. Аналіз навчальних програм і стандартів з історії для ЗВО. Історія розвитку методики викладання історії. Порівняння методик викладання історії у школі та у ЗВО. Роль історичної освіти у формуванні громадянської свідомості
Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні. Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку. Закон України «Про вищу освіту» Державні стандарти вищої освіти. Психолого-педагогічні засади історичної освіти. Психолого-педагогічні основи викладання історичних дисциплін. Розробка плану-конспекту лекції з історії. Проблеми формування історичного мислення студентів. Принцип науковості у викладанні історії. Принцип доступності та його реалізація
Тема 3. Форми організації навчального процесу. Цілі, завдання і зміст історичної освіти у ЗВО. Лекція з історії як основна форма організації навчання: структура та методика підготовки. Підготовка та проведення фрагмента семінарського заняття. Види семінарських занять з історії. Методика проведення проблемного семінару. Форми та методи проведення колоквиумів

Тема 4. Методи навчання історії та їх застосування. Принципи та методи навчання історії. Активні та інтерактивні методи навчання історії (дискусія, дебати, ділова гра). Використання джерел та історичних документів на практичних заняттях. Викладання історії на основі міждисциплінарних зв'язків. Творчі завдання у процесі викладання історії. Використання історичних карт і схем у навчанні
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології та контроль у викладанні історичних дисциплін
Тема 5. Цифрові інструменти та ІКТ у викладанні історії. Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні історичних дисциплін. Використання історичних джерел у навчальному процесі. Створення мультимедійної презентації для викладання історії. Використання візуальних джерел (фото, кіно, плакат). Використання в рамках міжнародної співпраці з ЗВО онлайн-лекцій (стрімів), лекторій-презентацій для здобувачів освіти. Використання художньої літератури у викладанні історії. Використання архівних матеріалів у викладанні. Використання в рамках міжнародної співпраці з ЗВО онлайн-лекцій (STREAM)), лекторій-презентацій для здобувачів освіти.
Тема 6. Організація самостійної роботи студентів. Організація самостійної роботи студентів з історії. Розробка завдань для самостійної роботи студентів. Методика організації самостійної роботи студентів. Індивідуальні завдання студентів (есе, рецензії, проекти). Портфоліо як метод оцінювання.
Тема 7. Контроль та оцінювання результатів історичної освіти. Контроль, оцінювання та критерії результативності історичної освіти. Професійна компетентність викладача історії. Аналіз та розробка критеріїв оцінювання навчальних досягнень. Тести як форма перевірки знань з історії. Усні форми контролю (опитування, співбесіда). Письмові форми контролю (есе, реферат).
Тема 8. Сучасні тенденції розвитку історичної освіти. Сучасні освітні стандарти та міжнародний досвід викладання історії. Тенденції розвитку історичної освіти та виклики для викладача ЗВО, проєктна діяльність. Педагогічна майстерність викладача історії. Моделювання дискусії чи дебатів з історичної проблеми. Використання AR/VR у викладанні історії. Зарубіжний досвід викладання історії (США, ЄС). Сучасні дослідження з методики викладання історичних дисциплін

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	пр	сем	лаб	сам.в.
Змістовий модуль 1. Методологічні та організаційні основи викладання історичних дисциплін	58	14	8	0	0	36
Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	16	4	2	0	0	10
Методика викладання історичних дисциплін як наука і навчальна дисципліна	2	2				
Історіографія та сучасні тенденції викладання історії у вищій школі	2	2				
Аналіз навчальних програм і стандартів з історії для ЗВО	2		2			
Історія розвитку методики викладання історії	2					2
Порівняння методик викладання історії у школі та у	4					4

ЗВО						
Роль історичної освіти у формуванні громадянської свідомості	4					4
Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні.	14	2	2	0	0	10
Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку. Закон України «Про вищу освіту» Державні стандарти вищої освіти. Психолого-педагогічні основи викладання історичних дисциплін	2	2				
Розробка плану-конспекту лекції з історії	2		2			
Проблеми формування історичного мислення студентів	2					2
Принцип науковості у викладанні історії	4					4
Принцип доступності та його реалізація	4					4
Тема 3. Форми організації навчального процесу	12	4	2	0	0	6
Цілі, завдання і зміст історичної освіти у ЗВО	2	2				
Лекція з історії як основна форма організації навчання: структура та методика підготовки	2	2				
Підготовка та проведення фрагмента семінарського заняття	2		2			
Види семінарських занять з історії	2					2
Методика проведення проблемного семінару	2					2
Форми та методи проведення колоквиумів	2					2
Тема 4. Методи навчання історії та їх застосування	16	4	2	0	0	10
Принципи та методи навчання історії	2	2				
Активні та інтерактивні методи навчання історії (дискусія, дебати, ділова гра)	2	2				
Використання джерел та історичних документів на практичних заняттях	2		2			
Викладання історії на основі міждисциплінарних зв'язків	4					4
Творчі завдання у процесі викладання історії	4					4
Використання історичних карт і схем у навчанні	2					2
Змістовний модуль 2. Інноваційні технології та контроль у викладанні історичних дисциплін	62	16	8	0	0	38
Тема 5. Цифрові інструменти та ІКТ у викладанні історії	16	4	2	0	0	10
Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні історичних дисциплін	2	2				
Використання історичних джерел у навчальному процесі	2	2				
Створення мультимедійної презентації для викладання історії	2		2			
Використання візуальних джерел (фото, кіно, плакат). Використання в рамках міжнародної співпраці з ЗВО онлайн-лекцій (STREAM), лекторій-презентацій для здобувачів освіти.	2					2
Використання художньої літератури у викладанні історії	4					4
Використання архівних матеріалів у викладанні	4					4

Тема 6. Організація самостійної роботи студентів	10	2	2	0	0	6
Організація самостійної роботи студентів з історії	2	2				
Розробка завдань для самостійної роботи студентів	2		2			
Методика організації самостійної роботи студентів	2					2
Індивідуальні завдання студентів (есе, рецензії, проекти)	2					2
Портфоліо як метод оцінювання	2					2
Тема 7. Контроль та оцінювання результатів історичної освіти	16	4	2	0	0	10
Контроль, оцінювання та критерії результативності історичної освіти	2	2				
Професійна компетентність викладача історії	2	2				
Аналіз та розробка критеріїв оцінювання навчальних досягнень	2		2			
Тести як форма перевірки знань з історії	2					2
Усні форми контролю (опитування, співбесіда)	4					4
Письмові форми контролю (есе, реферат)	4					4
Тема 8. Сучасні тенденції розвитку історичної освіти	20	6	2	0	0	12
Сучасні освітні стандарти та міжнародний досвід викладання історії	2	2				
Тendenції розвитку історичної освіти та виклики для викладача ЗВО, проектна діяльність	2	2				
Педагогічна майстерність викладача історії	2	2				
Моделювання дискусії чи дебатів з історичної проблеми	2		2			
Використання AR/VR у викладанні історії	4					4
Зарубіжний досвід викладання історії (США, ЄС)	4					4
Сучасні дослідження з методики викладання історичних дисциплін	4					4
Разом	120	30	16	0	0	74

1) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Методологічні та організаційні основи викладання історичних дисциплін			
1.	Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	Методика викладання історичних дисциплін як наука і навчальна дисципліна	2
		Історіографія та сучасні тенденції викладання історії у вищій школі	2
2.	Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні.	Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку. Закон України «Про вищу освіту» Державні стандарти вищої освіти. Психолого-педагогічні основи викладання	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Методологічні та організаційні основи викладання історичних дисциплін			
		історичних дисциплін	
3.	Тема 3. Форми організації навчального процесу	Цілі, завдання і зміст історичної освіти у ЗВО	2
		Лекція з історії як основна форма організації навчання: структура та методика підготовки	2
4.	Тема 4. Методи навчання історії та їх застосування	Принципи та методи навчання історії	2
		Активні та інтерактивні методи навчання історії (дискусія, дебати, ділова гра)	2
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології та контроль у викладанні історичних дисциплін			
5.	Тема 5. Цифрові інструменти та ІКТ у викладанні історії	Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні історичних дисциплін	2
		Використання історичних джерел у навчальному процесі	2
6.	Тема 6. Організація самостійної роботи студентів	Організація самостійної роботи студентів з історії	2
7.	Тема 7. Контроль та оцінювання результатів історичної освіти	Контроль, оцінювання та критерії результативності історичної освіти	2
		Професійна компетентність викладача історії	2
8.	Тема 8. Сучасні тенденції розвитку історичної освіти	Сучасні освітні стандарти та міжнародний досвід викладання історії	2
		Тенденції розвитку історичної освіти та виклики для викладача ЗВО, проєктна діяльність	2
		Педагогічна майстерність викладача історії	2
Всього			

2) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

3) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Методологічні та організаційні основи викладання історичних			

дисциплін			
1.	Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	Аналіз навчальних програм і стандартів з історії для ЗВО	2
2.	Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні.	Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку. Закон України «Про вищу освіту» Державні стандарти вищої освіти. Психолого-педагогічні основи викладання історичних дисциплін	2
3.	Тема 3. Форми організації навчального процесу	Підготовка та проведення фрагмента семінарського заняття	2
4.	Тема 4. Методи навчання історії та їх застосування	Використання джерел та історичних документів на практичних заняттях	2
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології та контроль у викладанні історичних дисциплін			
5.	Тема 5. Цифрові інструменти та ІКТ у викладанні історії	Створення мультимедійної презентації для викладання історії	2
6.	Тема 6. Організація самостійної роботи студентів	Розробка завдань для самостійної роботи студентів	2
7.	Тема 7. Контроль та оцінювання результатів історичної освіти	Аналіз та розробка критеріїв оцінювання навчальних досягнень	2
8.	Тема 8. Сучасні тенденції розвитку історичної освіти	Моделювання дискусії чи дебатів з історичної проблеми	2
Всього			

4) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

5) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Методологічні та організаційні основи викладання історичних			

дисциплін			
1.	Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	Історія розвитку методики викладання історії	2
		Порівняння методик викладання історії у школі та у ЗВО	4
		Роль історичної освіти у формуванні громадянської свідомості	4
2.	Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні.	Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку. Закон України «Про вищу освіту» Державні стандарти вищої освіти. Психолого-педагогічні основи викладання історичних дисциплін	2
		Принцип науковості у викладанні історії	4
		Принцип доступності та його реалізація	4
3.	Тема 3. Форми організації навчального процесу	Види семінарських занять з історії	2
		Методика проведення проблемного семінару	2
		Форми та методи проведення колоквиумів	2
4.	Тема 4. Методи навчання історії та їх застосування	Викладання історії на основі міждисциплінарних зв'язків	4
		Творчі завдання у процесі викладання історії	4
		Використання історичних карт і схем у навчанні	2
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології та контроль у викладанні історичних дисциплін			
5.	Тема 5. Цифрові інструменти та ІКТ у викладанні історії	Використання візуальних джерел (фото, кіно, плакат). Використання в рамках міжнародної співпраці з ЗВО онлайн-лекцій (STREAM), лекторій-презентацій для здобувачів освіти.	2
		Використання художньої літератури у викладанні історії	4
		Використання архівних матеріалів у викладанні	4
6.	Тема 6. Організація самостійної роботи студентів	Методика організації самостійної роботи студентів	2
		Індивідуальні завдання студентів (есе, рецензії, проекти)	2
		Портфоліо як метод оцінювання	2
7.	Тема 7. Контроль та оцінювання результатів історичної освіти	Тести як форма перевірки знань з історії	2
		Усні форми контролю (опитування, співбесіда)	4

		Письмові форми контролю (есе, реферат)	4
8.	Тема 8. Сучасні тенденції розвитку історичної освіти	Використання AR/VR у викладанні історії	4
		Зарубіжний досвід викладання історії (США, ЄС)	4
		Сучасні дослідження з методики викладання історичних дисциплін	4
Всього			74

6) ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	пр	сем	лаб	сам.в.
Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	16	2	4	0	0	10
Методика викладання історичних дисциплін як наука і навчальна дисципліна	2	2				
Історіографія та сучасні тенденції викладання історії у вищій школі	2		2			
Аналіз навчальних програм і стандартів з історії для ЗВО	2		2			
Історія розвитку методики викладання історії	2					2
Порівняння методик викладання історії у школі та у ЗВО	4					4
Роль історичної освіти у формуванні громадянської свідомості	4					4
Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні	14	2	2	0	0	10
Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Психолого-педагогічні основи викладання історичних дисциплін	2	2				
Розробка плану-конспекту лекції з історії	2		2			
Проблеми формування історичного мислення студентів	2					2
Принцип науковості у викладанні історії	4					4
Принцип доступності та його реалізація	4					4
Тема 3. Форми організації навчального процесу	12	2	0	0	0	10
Цілі, завдання і зміст історичної освіти у ЗВО	2	2				
Лекція з історії як основна форма організації навчання: структура та методика підготовки	2					2
Підготовка та проведення фрагмента семінарського заняття	2					2
Види семінарських занять з історії	2					2
Методика проведення проблемного семінару	2					2
Форми та методи проведення колоквиумів	2					2
Тема 4. Методи навчання історії та їх застосування	16	0	0	0	0	16
Принципи та методи навчання історії	2					2
Активні та інтерактивні методи навчання історії (дискусія, дебати, ділова гра)	2					2

Використання джерел та історичних документів на практичних заняттях	2					2
Викладання історії на основі міждисциплінарних зв'язків	4					4
Творчі завдання у процесі викладання історії	4					4
Використання історичних карт і схем у навчанні	2					2
Тема 5. Цифрові інструменти та ІКТ у викладанні історії	16	0	0	0	0	16
Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні історичних дисциплін	2					2
Використання історичних джерел у навчальному процесі	2					2
Створення мультимедійної презентації для викладання історії	2					2
Використання візуальних джерел (фото, кіно, плакат)	2					2
Використання художньої літератури у викладанні історії	4					4
Використання архівних матеріалів у викладанні	4					4
Тема 6. Організація самостійної роботи студентів	10	0	0	0	0	10
Організація самостійної роботи студентів з історії	2					2
Розробка завдань для самостійної роботи студентів	2					2
Методика організації самостійної роботи студентів	2					2
Індивідуальні завдання студентів (есе, рецензії, проєкти)	2					2
Портфоліо як метод оцінювання	2					2
Тема 7. Контроль та оцінювання результатів історичної освіти	16	0	0	0	0	16
Контроль, оцінювання та критерії результативності історичної освіти	2					2
Професійна компетентність викладача історії	2					2
Аналіз та розробка критеріїв оцінювання навчальних досягнень	2					2
Тести як форма перевірки знань з історії	2					2
Усні форми контролю (опитування, співбесіда)	4					4
Письмові форми контролю (есе, реферат)	4					4
Тема 8. Сучасні тенденції розвитку історичної освіти	20	0	0	0	0	20
Сучасні освітні стандарти та міжнародний досвід викладання історії	2					2
Тendenції розвитку історичної освіти та виклики для викладача ЗВО, проєктна діяльність	2					2
Педагогічна майстерність викладача історії	2					2
Моделювання дискусії чи дебатів з історичної проблеми	2					2
Використання AR/VR у викладанні історії	4					4
Зарубіжний досвід викладання історії (США, ЄС)	4					4
Сучасні дослідження з методики викладання історичних дисциплін	4					4
Разом	120	6	6	0	0	108

1) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	Методика викладання історичних дисциплін як наука і навчальна дисципліна	2
2.	Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні	Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку. Закон України «Про вищу освіту» Державні стандарти вищої освіти. Психолого-педагогічні основи викладання історичних дисциплін	2
3.	Тема 3. Форми організації навчального процесу	Цілі, завдання і зміст історичної освіти у ЗВО	2
Всього			6

2) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1.			
2.			
3.			
Всього			

3) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	Аналіз навчальних програм і стандартів з історії для ЗВО	2
2.		Історіографія та сучасні тенденції викладання історії у вищій школі	2
3.	Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні	Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку. Закон України «Про вищу освіту» Державні стандарти вищої освіти. Психолого-педагогічні основи викладання історичних дисциплін	2
Всього			6

4) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
4.	Тема 1. Предмет і завдання методики викладання історичних дисциплін у ЗВО	Історія розвитку методики викладання історії	2
		Порівняння методик викладання історії у школі та у ЗВО	4
		Роль історичної освіти у формуванні громадянської свідомості	4
5.	Тема 2. Структура системи вищої освіти в Україні	Правові засади регулювання діяльності викладачів історії у вищій школі.	2
		Принцип науковості у викладанні історії	4
		Принцип доступності та його реалізація	4
6.	Тема 3. Форми організації навчального процесу	Лекція з історії як основна форма організації навчання: структура та методика підготовки	2
		Підготовка та проведення фрагмента семінарського заняття	2
		Види семінарських занять з історії	2
		Методика проведення проблемного семінару	2
		Форми та методи проведення колоквиумів	2
7.	Тема 5. Цифрові інструменти та ІКТ у викладанні історії	Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні історичних дисциплін	2
		Використання історичних джерел у навчальному процесі	2
		Створення мультимедійної презентації для викладання історії	2
		Використання візуальних джерел (фото, кіно, плакат). Використання в рамках міжнародної співпраці з ЗВО онлайн-лекцій (STREAM), лекторій-презентацій для здобувачів освіти.	2
		Використання художньої літератури у викладанні історії	4
		Використання архівних матеріалів у викладанні	4
8.	Тема 6. Організація самостійної роботи студентів	Організація самостійної роботи студентів з історії	2
		Розробка завдань для самостійної роботи студентів	2
		Методика організації самостійної роботи студентів	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		Індивідуальні завдання студентів (есе, рецензії, проекти)	2
		Портфоліо як метод оцінювання	2
9.	Тема 7. Контроль та оцінювання результатів історичної освіти	Контроль, оцінювання та критерії результативності історичної освіти	2
		Професійна компетентність викладача історії	2
		Аналіз та розробка критеріїв оцінювання навчальних досягнень	2
		Тести як форма перевірки знань з історії	2
		Усні форми контролю (опитування, співбесіда)	4
		Письмові форми контролю (есе, реферат)	4
10.	Тема 8. Сучасні тенденції розвитку історичної освіти	Сучасні освітні стандарти та міжнародний досвід викладання історії	2
		Тendenції розвитку історичної освіти та виклики для викладача ЗВО, проектна діяльність	2
		Педагогічна майстерність викладача історії	2
		Моделювання дискусії чи дебатів з історичної проблеми	2
		Використання AR/VR у викладанні історії	4
		Зарубіжний досвід викладання історії (США, ЄС)	4
		Сучасні дослідження з методики викладання історичних дисциплін	4
Всього			108

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: студентоцентрований, проблемно-орієнтований, професійно-орієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підхід до навчання.

Викладання проводиться у вигляді практичних занять, проведення індивідуальних занять, консультацій з викладачами, у тому числі з використанням програми організації відео конференцій Zoom, самонавчання в системі Moodle, пояснення, опрацювання наукових досліджень англійською мовою, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, «коло ідей», навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни, кейси, методи інтерактивного навчання, проектна робота, STREAM–освіта.

4.2. Форми та методи поточного контролю: тестування, вибіркове усне опитування перед початком занять, перевірка домашнього завдання (самостійної роботи), письмове опитування (розв'язання індивідуальних завдань), презентація, проєктна діяльність; доповідь, схематичний конспект, письмова контрольна робота.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: іспит

5. Засоби діагностики результатів навчання

- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, есе, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- усна доповідь;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркових дисциплін:

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної

діяльності студентів денної форми навчання з вивчення дисципліни «Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти»:

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів заочної форми навчання з вивчення дисципліни «Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти»:

Іспит:

Змістовий модуль 1 та 2								Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення									
60 %									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40 %	100

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани занять.

3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з комплектами завдань.
5. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Засоби поточного контролю.
7. Методичні розробки для проведення окремих занять.
8. Відеофрагменти з тем навчальної дисципліни.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Що таке методика викладання історичних дисциплін?
2. Які основні завдання методики викладання історії у ЗВО?
3. Як змінювалась методика викладання історії у різні історичні періоди?
4. Які сучасні тенденції розвитку методики викладання історичних дисциплін?
5. Чим відрізняється викладання історії у школі від викладання у закладах вищої освіти?
6. Яке значення мають психолого-педагогічні основи у процесі викладання історії?
7. Що таке історичне мислення та як його формувати у студентів?
8. Як реалізується принцип науковості у викладанні історії?
9. Як забезпечити доступність навчального матеріалу з історії?
10. Як формувати мотивацію студентів до вивчення історичних дисциплін?
11. Які основні цілі історичної освіти у ЗВО?
12. Які завдання стоять перед викладачем історії у сучасному університеті?
13. Назвіть основні принципи навчання історії.
14. Як реалізується принцип міждисциплінарності у викладанні історії?
15. У чому полягає виховний потенціал історичних дисциплін?
16. Які основні форми організації навчання використовуються у викладанні історії?
17. Що таке лекція з історії та які її структурні елементи?
18. Як правильно підготуватися до читання лекції з історії?
19. Які види семінарських занять ви знаєте?
20. Чим відрізняються семінарські та практичні заняття?
21. Які методи навчання історії найчастіше використовуються у ЗВО?
22. Що таке проблемне навчання і як його застосовувати у викладанні історії?
23. У чому полягає роль дискусії у навчанні історії?
24. Як організувати дебати з історичної проблеми?
25. Які ігрові методи можна використовувати у навчанні історії?
26. Як використовуються історичні документи у навчальному процесі?
27. Які можливості дає використання історичних карт і схем?
28. Як застосовувати візуальні джерела (фото, кіно, плакати) у викладанні історії?

29. Які переваги має використання художньої літератури в історичній освіті?
30. Як працювати з архівними матеріалами під час навчання студентів?
31. Які інформаційно-комунікаційні технології використовуються у викладанні історії?
32. Яке місце займають мультимедійні презентації у навчанні історії?
33. Як використовуються електронні бібліотеки та архіви в освітньому процесі?
34. Які можливості надають інтерактивні карти та історичні симулятори?
35. Які перспективи має застосування AR/VR у викладанні історії?
36. Яке значення має самостійна робота студентів у процесі вивчення історії?
37. Які види індивідуальних завдань можуть виконувати студенти?
38. Як правильно організувати самостійну роботу студентів?
39. Яку роль відіграє підготовка есе і рецензій у формуванні компетентностей?
40. Як застосовувати метод портфоліо у викладанні історії?
41. Які форми контролю знань студентів ви знаєте?
42. У чому переваги та недоліки тестового контролю знань з історії?
43. Яке значення має усне опитування у викладанні історії?
44. Які вимоги висуваються до письмових завдань (есе, рефератів)?
45. Які критерії ефективності навчання історії у ЗВО?
46. Які основні складові професійної компетентності викладача історії?
47. Яке значення має педагогічна майстерність у викладанні історії?
48. Які етичні норми має дотримуватись викладач історії?
49. Які виклики стоять перед сучасним викладачем історії у вищій школі?
50. Як міжнародний досвід може бути використаний у викладанні історичних дисциплін в Україні?

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Нормативно-правова база

1. Закон України «Про освіту» Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про вищу освіту»

10.2. Основна література:

1. Барабаш В. А. Методика викладання у вищій школі : методичні рекомендації. Кропивницький : ЦНТУ, 2023.
2. Горохівський П. І. Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі : курс лекцій. Навчально-методичний посібник. Умань : ПП Жовтий О., 2016. 256 с.
3. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Київ : КНТ, 2019. 225 с.

4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
5. Ладиченко Т. В. Методика викладання історії : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : ЛКА, 2025.
6. Маринченко Г. М. Методика викладання історії у закладі вищої освіти. Київ, 2021. 292 с.
7. Маринченко Г. М. Методика викладання історії у закладі вищої освіти : навчально-методичний комплекс. Миколаїв : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с.
8. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
9. Нагаєв В. М., Портян М. О. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник, 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : Стильна типографія, 2018. 289 с.
10. Нагаєв В. М., Портян М. О. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків: Стильна типографія, 2018. 289 с.
11. Степанков В. С., Опря І. А. Методика викладання історичних дисциплін у ВНЗ : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 90 с.
12. Степанков І. В. Магістерська робота: методичні поради. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ, 2024.
13. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.
14. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
15. Палилюлько О. М. Історія князівської благодійності в Київській Русі Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільського національного університету. Кам'янець-Подільський: Медобори, 2017. Випуск 28. С.104-114.
16. Палилюлько О.М. Соціальна робота органів державної влади та місцевого самоврядування Подільської губернії (1904-1905рр.) Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Історичні науки. Випуск 26. 2019. С.195-97. 2019. С.185-86
17. Палилюлько О.М. Соціальна допомога як напрям діяльності єврейських громадських об'єднань Кам'янець-Подільського (кін. ХІХ-поч. ХХст.) Гілея. Науковий вісник. Випуск 149. Історичні науки. 2019. С.119-121
18. Палилюлько О.М., Завадська І.М., Гуменюк І.М. .Особливості правових аспектів розвитку освіти в Україні 1917–1918 РР. № 2 (2024): Соціальна робота та психологія: освіта і наука <https://journals.kpdi.in.ua/index.php/swp/article/view/211>
19. Палилюлько О.М. Правове регулювання соціального захисту працівників № 1 (2024): Соціальна робота та психологія: освіта і наука <https://journals.kpdi.in.ua/index.php/swp/article/view/179>

20. Палилюлько О.М Історичний розвиток соціальної роботи у сфері освіти: від філантропії до професіоналізації

<https://journals.kpdi.in.ua/index.php/inclusion-society/article/view/131>

21. Палилюлько О. М., Завадська І. М. Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського Серія :Історичні науки Том 36(75) №2 Історико-археологічні дослідження Бакоти, туристичної перлини Поділля <https://hist.vernadskyjournals.in.ua/36-75-2>

10.3. Інформаційні ресурси:

1. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. URL: <https://www.library.lviv.ua>
2. Навчальна бібліотека України імені Івана В.І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: <https://www.nbuv.gov.ua>
3. Наукова бібліотека національного університету імені Івана Франка. URL: <https://library.lnu.edu.ua/bibl/>
4. Національна історична бібліотека України. URL: <https://www.dibu.kiev.ua>
5. Національна парламентська бібліотека України. URL: <https://www.nplu.org>
6. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Короленка. URL: <https://korolenko.kharkov.com>